

Asia C-50/05

Asia, jonka on pannut vireille

Maija T. I. Nikula

(korkeimman hallinto-oikeuden esittämä ennakkoratkaisupyyntö)

Sosiaaliturva – Sairaus- ja äitiysetuuksien kustannusten kattaminen – Maksujen laskeminen – Asetus N:o 1408/71 – Jäsenvaltion oikeus sisällyttää maksujen määräytymisperusteeseen toisen jäsenvaltion laitoksen maksamat eläkkeet – Eläkeläinen, jolla on oikeus eläkkeisiin kahden jäsenvaltion lainsäädännön mukaan

Julkisasiamies M. Poiares Maduron ratkaisuehdotus 16.2.2006

Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio (kolmas jaosto) 18.7.2006

Tuomion tiivistelmä

Siirtotyöläisten sosiaaliturva – Sairausvakuutus – Eläkeläisten suoritettavat maksut

(EY 39 artikla; neuvoston asetuksen N:o 1408/71 27 artikla ja 33 artiklan 1 kohta)

Asetuksen N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja saatettuna ajan tasalle asetuksella N:o 118/97, 33 artiklan 1 kohta ei ole esteenä sille, että vahvistettaessa asuinjäsenvaltion, joka on etuuksien suorittamisen osalta toimivaltainen mainitun asetuksen 27 artiklan nojalla, laitoksista eläkkeitä saavan eläkeläisen sairausvakuutusmaksujen määräytymisperustetta tässä jäsenvaltiossa kyseiseen määräytymisperusteeseen kuuluvat asuinjäsenvaltiosta saatujen eläkkeiden lisäksi myös toisen jäsenvaltion laitoksien maksamat eläkkeet, sikäli kuin mainitut maksut eivät ylitä asuinjäsenvaltiosta maksettujen eläkkeiden määrää.

EY 39 artikla on kuitenkin esteenä sille, että toisen jäsenvaltion laitoksista saatujen eläkkeiden määrä otetaan huomioon, jos tässä toisessa jäsenvaltiossa on jo suoritettu maksuja tässä viimeksi mainitussa jäsenvaltiossa saaduista tuloista. Asianomaisten on osoitettava se, että maksuja on todellisuudessa aikaisemmin suoritettu.

(ks. 37 ja 38 kohta sekä tuomiolauselma)

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

18 päivänä heinäkuuta 2006 (*)

Sosiaaliturva – Sairaus- ja äitiysetuuksien kustannusten kattaminen – Maksujen laskeminen – Asetus N:o 1408/71 – Jäsenvaltion oikeus sisällyttää maksujen määräytymisperusteeseen toisen jäsenvaltion laitoksen maksamat eläkkeet – Eläkeläinen, jolla on oikeus eläkkeisiin kahden jäsenvaltion lainsäädännön mukaan

Asiassa C-50/05,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka korkein hallinto-oikeus (Suomi) on esittänyt 4.2.2005 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 8.2.2005, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa, jonka on pannut vireille

Maija T. I. Nikula,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Rosas sekä tuomarit J. P. Puissochet (esittelevä tuomari), A. Borg Barthet, U. Löhmus ja A. Ó Caoimh,

julkisasiamies: M. Poiares Maduro,

kirjaaja: hallintovirkamies C. Strömholm,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 12.1.2006 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Maija T. I. Nikula, edustajanaan M. Ekorre,
- Suomen hallitus, asiamiehinaan A. Guimaraes-Purokoski ja E. Bygglin,
- Espanjan hallitus, asiamiehenään I. del Cuvillo Contreras,
- Alankomaiden hallitus, asiamiehinaan H. G. Sevenster ja M. de Grave,
- Portugalin hallitus, asiamiehinaan L. Fernandes ja S. Pizarro,
- Norjan hallitus, asiamiehinaan I. Djupvik ja K. Fløistad,
- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinaan D. Martin ja M. Huttunen,

kuultuaan julkisasiamiehen 16.2.2006 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja saatettuna ajan tasalle 2.12.1996 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 118/97 (EYVL 1997, L 28, s. 1; jäljempänä asetus N:o 1408/71) 33 artiklan 1 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jonka Nikula on saattanut vireille korkeimmassa hallinto-oikeudessa valittaakseen Lapin verotuksen oikaisulautakunnan päätöksestä, joka koskee niiden verotettavien tulojen määrää, jotka on otettu huomioon vuoden 2000 osalta Nikulan sairausvakuutusmaksujen laskemiseksi.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

3 Asetuksen N:o 1408/71 3 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jollei tämän asetuksen erityisistä säännöksistä muuta johdu, jäsenvaltion alueella asuvat henkilöt, joihin tätä asetusta sovelletaan, ovat jäsenvaltion lainsäädännön mukaan samojen velvoitteiden alaisia ja nauttivat samoja etuja kuin tämän valtion kansalaiset.”

4 Kyseisen asetuksen 27 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Eläkeläinen, jolla on oikeus eläkkeisiin kahden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, joista yhden jäsenvaltion alueella hän asuu, ja jolla on oikeus etuuksiin viimeksi mainitun jäsenvaltion lainsäädännön mukaan ottaen tarvittaessa huomioon 18 artiklan säännökset ja liitteen VI määräykset, saa yhdessä perheenjäsentensä kanssa tällaiset etuudet asuinpaikan laitoksesta ja tämän laitoksen kustannuksella, niin kuin se, jonka etua asia koskee, olisi eläkeläinen, jonka eläke maksettaisiin yksinomaan viimeksi mainitun jäsenvaltion lainsäädännön mukaan.”

5 Mainitun asetuksen 28 a artiklassa säädetään seuraavaa:

”Niissä tapauksissa, joissa eläkkeensaaja, jolla on oikeus eläkkeeseen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan tai eläkkeisiin kahden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, asuu sellaisen jäsenvaltion alueella, jonka lainsäädännön mukaan oikeus saada luontoisetuuksia ei edellytä vakuuttamista tai työskentelyä, eikä oikeutta eläkkeeseen ole, hänelle tai hänen perheenjäsenilleen annettujen luontoisetuuksien kustannuksista vastaa yhden sellaisen jäsenvaltion laitos, joka on toimivaltainen eläkkeiden osalta ja joka määrätään 28 artiklan 2 kohdassa vahvistettujen sääntöjen mukaisesti, siihen määrään asti, johon eläkeläisellä ja hänen perheenjäsenillään olisi ollut oikeus tällaisiin etuuksiin sanotun laitoksen soveltaman lainsäädännön mukaan, jos he asuisivat sen jäsenvaltion alueella, jossa tämä laitos sijaitsee.”

6 Saman asetuksen 33 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltion laitoksella, joka on vastuussa eläkkeen maksamisesta ja joka soveltaa lainsäädäntöä, jonka mukaan eläkkeitä vähennetään sairauden ja äitiyden vuoksi perittävien maksujen osalta, on oikeus tehdä tällaiset vähennykset laskettuina kyseisen lainsäädännön mukaan tällaisesta laitoksesta maksettavasta eläkkeestä siihen määrään saakka, johon etuuksia koskevat kustannukset ovat 27, 28, 28 a, 29, 31 ja 32 artiklan mukaisesti sanotun jäsenvaltion laitoksen vastuulla.”

Kansallinen lainsäädäntö

7 Sairausvakuutuslain (364/1963) 1 §:n mukaan Suomessa asuva henkilö on kansalaisuudestaan riippumatta vakuutettu sairauden varalta. Sairausvakuutusmaksut peritään verotuksen yhteydessä. Vakuutetun oikeus etuuksiin ei ole sidoksissa hänen suorittamiinsa maksuihin.

8 Mainitun lain 33 §:n 2 momentin mukaan vakuutusmaksu määrätään vakuutetulle edelliseltä verovuodelta kunnallisverotuksessa vahvistetun verotettavan tulon perusteella.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

9 Eläkkeellä oleva Nikula, joka asuu Kemissä (Suomi), sai vuonna 2000 vanhuuseläkkeinä eri etuuksia kahden jäsenvaltion laitoksilta: Ruotsin kuningaskunnan, jossa hän oli työskennellyt usean vuoden ajan, ja Suomen tasavallan, joka on valtio, jossa hän asuu.

10 Verovuodelta 2000 toimitetussa verotuksessa Nikulaa pidettiin Suomessa yleisesti verovelvollisena. Hänen ruotsalaisilta laitoksilta saamansa eläkkeet sisällytettiin tulon verotusperusteeseen Pohjoismaiden välillä tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen (SopS 26/1997) 18 artiklan 1 kohdan ja 25 artiklan 3 d kohdan mukaisesti.

11 Nikula vaati, että hänen verotustaan muutetaan siten, että ruotsalaisilta laitoksilta saatuja eläkkeitä ei oteta huomioon verotettavassa tulossa, jonka perusteella hänen sairausvakuutusmaksunsa lasketaan. Lapin verotuksen oikaisulautakunta hylkäsi 11.9.2002 tekemällään päätöksellä Nikulan vaatimuksen.

12 Nikula haki kyseiseen päätökseen muutosta Rovaniemen hallinto-oikeudelta. Hallinto-oikeus hylkäsi Nikulan valituksen 12.12.2003 tekemällään päätöksellä.

13 Nikula pyysi lupaa hakea muutosta Rovaniemen hallinto-oikeuden päätökseen ja vaati korkeimpaan hallinto-oikeuteen tekemässään valituksessa, että mainittu päätös kumotaan ja että hänen ruotsalaisilta laitoksilta saamiaan eläkkeitä ei oteta huomioon laskettaessa sitä verotettavaa tuloa, jonka perusteella hänen sairausvakuutusmaksunsa määrätään.

14 Korkein hallinto-oikeus päätti näin ollen lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko – – asetuksen – – N:o 1408/71 33 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, ettei sen mukaista ole sellainen sairausvakuutusmaksun määrääminen, jonka mukaan jäsenvaltiossa, jossa eläkeläinen asuu, sairausvakuutusmaksun suuruuden määräytymisen perusteena käytetään asuinvaltiosta saatujen eläketulojen lisäksi myös toisesta jäsenvaltiossa saatuja eläketuloja kuitenkin edellyttäen, että sairausvakuutusmaksu ei ylitä asuinvaltiosta saadun eläkkeen määrää, sellaisessa tilanteessa, jossa eläkeläisellä on asetuksen 27 artiklan mukaan oikeus sairauden ja äitiyden perusteella saataviin etuihin vain asuinmaan laitokselta ja asuinmaan laitoksen kustannuksella?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

15 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyytää kysymyksellään vastausta siihen, onko asetuksen N:o 1408/71 33 artiklan 1 kohta esteenä sille, että vahvistettaessa asuinjäsenvaltion laitoksista eläkkeitä saavan eläkeläisen sairausvakuutusmaksun määräytymisperustetta tässä jäsenvaltiossa kyseiseen määräytymisperusteeseen kuuluvat asuinvaltiosta saatujen eläkkeiden lisäksi myös toisen jäsenvaltion laitoksien maksamat eläkkeet, sikäli kuin vakuutusmaksu ei ylitä asuinjäsenvaltiosta maksettujen eläkkeiden määrää.

Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

16 Espanjan ja Portugalin hallitukset katsovat, ettei toimivaltainen jäsenvaltio voi asetuksen N:o 1408/71 33 artiklan 1 kohdan perusteella sisällyttää sairausvakuutusmaksuja koskeviin laskelmiin toisen jäsenvaltion laitoksen maksamia eläkkeitä. Tätä mieltä on myös Euroopan yhteisöjen komissio, joka katsoo, että asiassa C-389/99, Rundgren, 10.5.2001 annetussa tuomiossa (Kok. 2001, s. I-3731) sen mukaan vahvistetun yleisen periaatteen nojalla toimivaltainen jäsenvaltio voi tehdä maksujen osalta vähennyksiä ainoastaan eläkkeestä, josta viimeksi mainitun jäsenvaltion laitos vastaa, mutta ei toisen jäsenvaltion laitoksen maksamista eläkkeistä.

17 Kyseiset hallitukset ja komissio nojautuvat päättelyssään edellä mainitussa asiassa Rundgren annetun tuomion 49 kohtaan, jonka mukaan asetuksen N:o 1408/71 33 artiklan 1 kohdan perusteella on pääteltävä, että asetuksessa annetaan kyseisen jäsenvaltion toimivaltaiselle laitokselle ainoastaan oikeus tehdä tässä säännöksessä mainituissa tilanteissa muun muassa sairausetuuksien kattamiseksi vähennyksiä eläkkeestä, josta laitos vastaa, eli kyseisen laitoksen tosiasiallisesti maksamasta eläkkeestä.

18 Suomen, Alankomaiden ja Norjan hallitukset myöntävät, että toimivalta tehdä vähennyksiä eläkkeestä ja velvollisuus vastata luontoisetuuksien kustannuksista ovat yhteydessä toisiinsa. Viimeksi mainittujen etuuksien kustannuksia ei voida määrätä sellaisen jäsenvaltion laitoksen vastattavaksi, joka saattaa vain teoriassa olla toimivaltainen valtio eläkkeen osalta (em. asia Rundgren, tuomion 47 kohta). Toisaalta ne katsovat, ettei tämä saman tuomion 49 kohdassa tunnustettu yhteys estä jäsenvaltiota, johon sairausvakuutusetuuksien maksamisen osalta toimivaltainen laitos on sijoittunut, määrittämästä omassa lainsäädännössään tuloja, jotka otetaan huomioon sairausvakuutusmaksua laskettaessa. Kyseinen tulkinta saa niiden mukaan tukea asetuksen N:o 1408/71 33 artiklan 1 kohdassa olevasta ilmaisusta "laskettuina kyseisen lainsäädännön mukaan". Tämän toimivallan käyttäminen edellyttää pelkästään sitä, että kyseisellä laitoksella on velvoite tosiasiallisesti maksaa etuudet asianomaisille eläkkeensaajille.

19 Kyseiset hallitukset katsovat siis, että jäsenvaltio voi tässä tilanteessa päättää sisällyttää sosiaalivakuutusmaksujen määräytymisperusteeseen toisen jäsenvaltion maksamat eläkkeet, mutta myöntävät samalla, että kyseisten maksujen määrä ei voi ylittää asuinjäsenvaltiossa maksetun eläkkeen määrää. Viimeksi mainitussa tilanteessa näet maksuja ei voida kokonaisuudessaan vähentää kyseisessä jäsenvaltiossa maksetusta eläkkeestä, kuten asian on oltava ja kuten myös yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitussa asiassa Rundgren annetun tuomion 49 kohdassa todennut.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

20 Asetuksen N:o 1408/71 tarkoituksena on sen johdanto-osan toisen ja neljännen perustelukappaleen mukaan työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien vapaan liikkuvuuden toteuttaminen Euroopan yhteisössä; samalla tarkoituksena on kuitenkin kunnioittaa jäsenvaltioiden sosiaaliturvalainsäädäntöjen ominaispiirteitä. Kuten tämän asetuksen viidennestä, kuudennesta ja kymmenennestä perustelukappaleesta ilmenee, pääsääntönä on asetuksen mukaan se, että työntekijöitä kohdellaan yhdenvertaisesti eri jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen perusteella, ja siksi asetuksella pyritään parhaalla mahdollisella tavalla turvaamaan kaikkien jäsenvaltion alueella työskentelevien työntekijöiden yhdenvertainen kohtelu ja estämään se, että oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen käyttäville työntekijöille aiheutuu haittoja tämän oikeuden käyttämisestä. Asetuksella N:o 1408/71 perustettu järjestelmä on siis vain yhteensovittamisjärjestelmä, jossa muun muassa määritetään yksi tai useampi lainsäädäntö, jota sovelletaan sellaisiin työntekijöihin tai itsenäisiin ammatinharjoittajiin, jotka käyttävät erilaisissa olosuhteissa liikkumisvapauttaan (asia C-493/04, Piatkowski, tuomio 9.3.2006, 19 ja 20 kohta, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

21 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että Suomessa asuva Nikula on saanut vuoden 2000

kuluessa eläkettä sekä ruotsalaisilta että suomalaisilta laitoksilta.

22 Asetuksen N:o 1408/71 27 artiklan perusteella eläkeläisellä, jolla on oikeus eläkkeisiin kahden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, joista yhden jäsenvaltion alueella hän asuu, on oikeus luontoisetuuksiin sen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, jonka alueella hän asuu, niin kuin hän olisi eläkeläinen, jonka eläke maksettaisiin yksinomaan viimeksi mainitun jäsenvaltion lainsäädännön mukaan.

23 Näin ollen juuri Suomen tasavallan on jäsenvaltiona, jossa Nikula asuu, maksettava luontoisetuudet. Kyseisellä valtiolla on saman asetuksen 33 artiklan 1 kohdan perusteella oikeus tehdä maksujen osalta vähennyksiä sen lainsäädännössä vahvistettujen sääntöjen mukaan.

24 Yhteisön tasolla toteutetun yhdenmukaistamisen puuttuessa kunkin jäsenvaltion lainsäädännössä on määritettävä tulot, jotka on otettava huomioon sosiaalivakuutusmaksuja laskettaessa (ks. asia C-18/95, Terhoeve, tuomio 26.1.1999, Kok. 1999, s. I-345, 51 kohta). Näin on varsinkin silloin, kun yhteisön lainsäädännössä nimenomaisesti viitataan sellaisen jäsenvaltion oikeuteen, joka yhteisön lainsäädännössä määrittellään sairausvakuutusmaksujen perimiseen toimivaltaiseksi valtioksi. Tärkeää on, että asianomainen jäsenvaltio noudattaa toimivaltaansa käyttäessään yhteisön oikeutta (ks. em. asia Terhoeve, tuomion 34 kohta ja asia C-227/03, Van Pommeren-Bourgoniën, tuomio 7.7.2005, Kok. 2005, s. I-6101, 39 kohta).

25 Suomen sairausvakuutuslain 33 §:n 2 momentissa säädetään siten, että sairausvakuutusmaksu määrätään vakuutetulle edelliseltä verovuodelta kunnallisverotuksessa vahvistetun verotettavan tulon eli muun muassa muiden jäsenvaltioiden maksamien eläkkeiden perusteella.

26 Siitä poiketen, mitä väittävät komissio ja eräät jäsenvaltiot, joiden mukaan yhteisöjen tuomioistuimen edellä mainitussa asiassa Rundgren omaksuma näkemys estää lähtökohtaisesti sen, että jäsenvaltio voisi periä sosiaalivakuutusmaksuja toisen jäsenvaltion maksamien eläkkeiden perusteella, kyseisessä asiassa tehtyä ratkaisua ei voida soveltaa pääasiaan.

27 Alun perin Suomesta kotoisin olevalla Rundgrenilla, joka oli ollut Ruotsin kansalainen 18.7.1975 alkaen, ei ollut muita tuloja kuin Ruotsin kuningaskunnasta maksetut eläkkeet ja elinkorot. Kyseinen jäsenvaltio vastasi luontoisetuuksien kustannuksista.

28 Tämän vuoksi yhtäältä Suomen tasavalta, joka ei maksanut asianomaiselle henkilölle eläkettä, ei voinut asetuksen N:o 1408/71 33 artiklan 1 kohdan perusteella ”tehdä – – vähennyks[iä] – – [tämän jäsenvaltion laitoksesta] maksettavasta eläkkeestä”.

29 Toisaalta sen periaatteen nojalla, jonka mukaan eläkkeensaajalta ei voida pelkän jäsenvaltiossa asumisen perusteella periä pakollisia vakuutusmaksuja sellaisista etuuksista aiheutuvien kustannusten kattamiseksi, joista jonkin toisen jäsenvaltion laitos vastaa (asia C-140/88, Noij, tuomio 21.2.1991, Kok. 1991, s. I-387, 14 kohta), Suomen tasavalta ei voinut vaatia Rundgrenia maksamaan Suomen lainsäädännössä säädetyn kaltaisia maksuja, koska Rundgren sai vastaavaa tarkoitusta varten etuuksia, joiden kustannuksista vastasi hänen eläkkeidensä osalta toimivaltaisen jäsenvaltion eli Ruotsin kuningaskunnan laitos (em. asia Rundgren, tuomion 56 kohta).

30 Vaikka on totta, että sellainen jäsenvaltion lainsäädäntö, jonka mukaan eläkkeensaajien on suoritettava maksuja ylimääräiseen sosiaaliturvajärjestelmään ilman, että heille tarjotaan vastaavaa sosiaaliturvaa, olisi ristiriidassa henkilöiden vapaata liikkuvuutta koskevan periaatteen kanssa (asia C-53/95, Kemmler, tuomio 15.2.1996, Kok. 1996, s. I-703 ja yhdistetyt asiat C-393/99 ja C-394/99, Hervein ym., tuomio 19.3.2002, Kok. 2002, s. I-2829), tästä ei ole kuitenkaan kyse

pääasiassa, koska Suomen lainsäädäntöä, eikä mitään muuta lainsäädäntöä, sovelletaan asuinvaltion lainsäädäntönä kaikkiin Suomessa asuviin eläkkeensaajiin.

31 Pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, jossa asuinjäsenvaltion laitos maksaa eläkkeen ja tämän saman valtion laitos vastaa sairausvakuutuksen kustannusten kattamisesta, missään asetuksen N:o 1408/71 säännöksessä ei siten kielletä kyseistä valtiota laskemasta sen alueella asuvan henkilön sosiaalivakuutusmaksujen määrää hänen kaikkien tulojensa perusteella riippumatta siitä, ovatko ne peräisin asuinjäsenvaltiosta maksetuista eläkkeistä vai muista jäsenvaltioista maksetuista eläkkeistä.

32 Sovellettavasta laskutavasta riippumatta maksujen määrä ei kuitenkaan voi ylittää asuinjäsenvaltion laitosten maksamien eläkkeiden määrää, koska, kuten tämän tuomion 28 kohdassa on huomautettu, asetuksen N:o 1408/71 33 artiklan 1 kohdan perusteella sairausvakuutusmaksuja voidaan periä ainoastaan asuinvaltion maksamista eläkkeistä (ks. vastaavasti em. asia Rundgren, tuomion 49 kohta).

33 Lisäksi se, että asuinvaltio ottaa käyttöön järjestelmän, jossa ei oteta huomioon sairausvakuutusmaksuja, jotka eläkkeensaaja on jo maksanut työskentelyvuosinaan jossain toisessa valtiossa kuin kyseisessä asuinvaltiossa, merkitsisi henkilöiden vapaan liikkuvuuden rajoittamista. Tällaisella järjestelmällä aiheutettaisiin haittoja mainituille eläkkeensaajille pelkästään siitä syystä, että he ovat käyttäneet oikeuttaan liikkua vapaasti, ja sillä asetettaisiin parempaan asemaan eläkkeensaajat, jotka ovat aina asuneet yhdessä ainoassa jäsenvaltiossa työskenneläkseen pelkästään siellä.

34 Yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että se, että jäsenvaltio laskee lainsäädäntönsä piiriin kuuluvan eläkkeelle jääneen työntekijän sairausvakuutusmaksut tämän toisesta jäsenvaltiosta saaman työehtosopimukseen perustuvan lisäeläkkeen bruttomäärän perusteella ottamatta huomioon sitä, että tämän eläkkeen bruttomäärästä on jo pidätetty sairausvakuutusmaksu viimeksi mainitussa jäsenvaltiossa, on ristiriidassa EY 39 artiklan kanssa (asia C-302/98, Seherer, tuomio 15.6.2000, Kok. 2000, s. I-4585, 36 kohta).

35 Tämän vaaran välttämiseksi ja sen takaamiseksi, että jäsenvaltioiden kansalaisia kohdellaan yhteisössä yhdenvertaisesti eri kansallisten lainsäädäntöjen perusteella, etuuksien osalta toimivaltaisen jäsenvaltion, joka sisällyttää tavallisesti lainsäädäntönsä perusteella sairausvakuutusmaksujen määräytymisperustetta koskevaan laskelmaan muiden jäsenvaltioiden laitosten maksamat eläkkeet, on jätettävä maksujen määräytymisperusteen ulkopuolelle niiden eläkkeiden määrä, joiden osalta kyseiset eläkkeensaajat ovat jo suorittaneet maksuja muissa valtioissa, riippumatta siitä, ovatko asianomaiset suorittaneet kyseiset maksut työtuloistaan vai onko ne peritty suoraan mainituista tuloista.

36 Asianomaisten on osoitettava se, että maksuja on todellisuudessa aikaisemmin suoritettu.

37 Esitettyyn kysymykseen on näin ollen vastattava, että asetuksen N:o 1408/71 33 artiklan 1 kohta ei ole esteenä sille, että vahvistettaessa asuinjäsenvaltion, joka on etuuksien suorittamisen osalta toimivaltainen mainitun asetuksen 27 artiklan nojalla, laitoksista eläkkeitä saavan eläkeläisen sairausvakuutusmaksujen määräytymisperustetta tässä jäsenvaltiossa kyseiseen määräytymisperusteeseen kuuluvat asuinjäsenvaltiosta saatujen eläkkeiden lisäksi myös toisen jäsenvaltion laitoksien maksamat eläkkeet, sikäli kuin mainitut maksut eivät ylitä asuinjäsenvaltiosta maksettujen eläkkeiden määrää.

38 EY 39 artikla on kuitenkin esteenä sille, että toisen jäsenvaltion laitoksista saatujen eläkkeiden määrä otetaan huomioon, jos tässä toisessa jäsenvaltiossa on jo suoritettu maksuja tässä viimeksi mainitussa jäsenvaltiossa saaduista työtuloista. Asianomaisten on osoitettava se,

että maksuja on todellisuudessa aikaisemmin suoritettu.

Oikeudenkäyntikulut

39 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja saatettuna ajan tasalle 2.12.1996 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 118/97, 33 artiklan 1 kohta ei ole esteenä sille, että vahvistettaessa asuinjäsenvaltion, joka on etuuskien suorittamisen osalta toimivaltainen mainitun asetuksen 27 artiklan nojalla, laitoksista eläkkeitä saavan eläkeläisen sairausvakuutusmaksujen määräytymisperustetta tässä jäsenvaltiossa kyseiseen määräytymisperusteeseen kuuluvat asuinjäsenvaltiosta saatujen eläkkeiden lisäksi myös toisen jäsenvaltion laitoksien maksamat eläkkeet, sikäli kuin mainitut maksut eivät ylitä asuinjäsenvaltiosta maksettujen eläkkeiden määrää.**
- 2) **EY 39 artikla on kuitenkin esteenä sille, että toisen jäsenvaltion laitoksista saatujen eläkkeiden määrä otetaan huomioon, jos tässä toisessa jäsenvaltiossa on jo suoritettu maksuja tässä viimeksi mainitussa jäsenvaltiossa saaduista tuloista. Asianomaisten on osoitettava se, että maksuja on todellisuudessa aikaisemmin suoritettu.**

Allekirjoitukset

* Oikeudenkäyntikieli: suomi.